

NFO Infratest

Riksskatteverket
Bortfallsanalys - Gåldenårsenkåten 2002

Projekt nr 13345
Göteborg 2003-01-10

Kundansvarig: Jonas Persson

Information om Galdenarsenkaten

Riksskatteverket genomförde under vintern 2001-2002 en undersökningen bland galdenärer i samarbete med Kinnmark Information AB och NFO Infratest (Galdenarsenkaten). Under hösten 2002 upprepades studien.

Undersökningen har genomförts bland galdenärer som fått en skuld registrerad hos Kronofogdemyndigheten under de senaste 12 månaderna. Syftet med undersökningen är att Riksskatteverket ska få en uppfattning av hur galdenärer uppfattar kontakterna med kronofogdemyndigheterna totalt sett samt hur det ser ut i de 10 olika regionerna i Sverige.

Urval och fältarbete

Riksskatteverket har levererat ett utdrag ur Kronofogdemyndighetens register över galdenärer till NFO Infratest. Filen innehöll galdenärer som fått en skuld registrerad hos Kronofogdemyndigheten under de senaste 12 månaderna.

Ur den filen har NFO Infratest dragit urval (OSU) stratifierat på ålder, typ av person och region. I vissa regioner har vi dessutom kompletterat med extraurval (för detaljer se teknisk rapport). Urvalet av juridiska personer gjordes i flera steg. Först drogs ett urval som kördes mot SCB:s företagsregister. Företag som då inte visade sig vara aktiva sållades bort. Bland resterande företag drogs sedan företagsurvalet.

Fältarbetet har genomförts enligt plan med ett aviseringsbrev följt av ett första postalt utskick samt upp till två postala påminnelser (aviseringsbrevet användes inte i förra omgången av Galdenarsenkaten). Normalt brukar en fältplan av den här omfattningen resultera i en svarsfrekvens på 50-60 procent. Redan i förra omgången av Galdenarsenkaten visade det sig att galdenärer är en mycket svår målgrupp att nå.

Genomförda intervjuer – Galdenarsenkaten 2002

	Totalt	Fysiska personer		Juridiska personer
		18-24 år	25 år eller mer	
Population	488 168	31 384	410 240	46 544
Bruttourval	17 617	3 984	12 435	1 198
Inskickade ifyllda enkäter	4 516	801	3 394	321
Inskickade ifyllda enkäter (vägt antal)	4 516	290	3 795	431
Svarsfrekvens (brutto)	26 %	20 %	27 %	27 %
Övertäckning	443	128	247	68
Postreturer	956	361	575	20
Nettourval	16 218	3 495	11 613	1 110
Svarsfrekvens (netto)	28 %	23 %	29 %	29 %
Inskickade tomma enkäter	171	28	131	12
Ej avhörda	11 531	2 666	8 088	777

Syftet med den här analysen är att identifiera faktorer som påverkar benägenheten att delta i undersökningen. Analysen ger ett underlag för att värdera insamlad data och kan sedan ligga till grund för design av kommande undersökningar.

Allmänt om urvalet och Riksskatteverkets undersökningar

Vid surveyundersökningar varierar så gott som alltid benägenheten att svara mellan olika grupper av människor. Vilka skillnader som finns samt hur de ser ut har stor betydelse för tolkningen av en undersöknings resultat. Syftet med Gäldenärsenkäten är att analysera gäldenärernas uppfattningar om KFM samt, vid eventuella kommande mätningar, hur den förändras över tid.

Medvetenhet om eventuella variationer i svarsbenägenheten är av central betydelse vid tolkning av materialet. Om svarsbenägenheten i en grupp varierar påtagligt mellan olika mätningar kan det förklara variationer i svarsmönster för enskilda frågor. Det är också viktigt att förstå varför vissa intervjupersoner väljer att inte delta för att rätt kunna värdera insamlat material.

En viktig förklaring till variationen i svarsbenägenhet mellan olika grupper är normalt att människor i olika livssituationer har olika möjligheter (eller intresse av) att delta. Ett vanligt förekommande mönster är att yngre personer, särskilt unga män, samt personer som bor i storstadsområden har en livssituation som i mindre utsträckning lämnar tid över för frågeformulär. Dessa mönster framträder även i Gäldenärsenkäten (i år liksom förra året), men är inte mer framträdande än i andra postala undersökningar och kan därför inte förklara det totalt sett låga deltagandet.

I de stora surveyundersökningar som genomförts av Riksskatteverket under de senaste åren har benägenheten att delta varit förhållandevis låg med tanke på formuläromfång och fältplan. Den bortfallsanalys som tidigare genomförts för Regionenkäten till allmänheten visar också att allmänhetens vilja att delta i Riksskatteverkets undersökningar är låg generellt sett.

I Gäldenärsenkäten är urvalet dessutom speciellt i den meningen att det inte utgör ett tvärsnitt av befolkningen eller företagen i Sverige. Gemensamt för hela populationen är att dess individer befinner sig i en livssituation som avviker från tvärsnittet av befolkningen just genom den skuld de har. Det finns dessutom egenskaper i individernas skuldsituation som har en negativ inverkan på deras benägenhet att delta – egenskaper som alltså inte förekommer i samma utsträckning bland befolkningen totalt sett.

Genom att analysera den data som finns tillgänglig i urvalsfilen samt kompletterande data sammanställd av Riksskatteverket söker vi därför svar på följande frågor:

1. På vilket sätt varierar svarsbenägenheten mellan olika grupper av gäldenärer?
2. Vilka förändringar ser vi i svarsbenägenheten i dessa grupper över tid?

Huvudresultat

En genomgång av data för 2001 och 2002 visar att skillnaderna i svarsbenägenhet mellan olika grupper av privatpersoner består. Gälldenärer under 35 år deltar i lägre grad än övriga. Förhållandena var likartade 2001, med den skillnaden att 18-24 åringarnas benägenhet att delta ökat något. Även de geografiska skillnaderna består: Gälldenärer i Stockholmsregionen deltar i lägre utsträckning än gälldenärer i övriga landet.

Liksom 2001 har faktorer i skuldsituationen betydelse för benägenheten att svara. Gälldenärer som har en skuld, har en etablerad kontakt med KFM, har betalt av delar eller hela sin skuld samt gälldenärer som saknar nyregistrerad skuld deltar i högre grad än andra.

Precis som bland privatpersoner varierar deltagandet även bland de företag som ingår i undersökningen. Företag med låg total skuld, som inte har någon nyregistrerad eller aktuell skuld samt företag som har skulder till det allmänna deltar i högre grad än övriga.

Precis som 2001 (och i motsats till privatpersoner) är deltagandet bland företag som har etablerad kontakt med KFM lägre än bland företag som saknar den kontakten.

De geografiska skillnader i företagens deltagande som fanns 2001 är 2002 inte lika tydliga.

Sammantaget pekar resultaten ovan på att skuldsituationen skiljer sig något åt för de som deltagit i och de som inte deltagit i Gälldenärsenkäten. Skillnaderna kan (liksom 2001) grovt sammanfattas i att de som visat en vilja eller en förmåga att reda ut sin ekonomiska situation också i högre grad deltagit i Gälldenärsenkäten. Dessa faktorer förklarar dock inte det låga deltagandet totalt sett. Den förklaringen ligger sannolikt delvis i att det är just Riksskatteverket som ställer frågorna, men framför allt i att respondenterna är gälldenärer.

Gäldenärsenkäten 2002 - Bortfallsredovisning

Svarsbenägenhet i olika målgrupper 2001 och 2002 (procent)

	Fysiska personer 2002		Fysiska pers	Företagare	Företagare
	18-24 år	> 24 år	2001	2002	2001
Kön					
Man	20	27	26	-	-
Kvinna	28	32	31	-	-
Ålder					
18-24 år	23	-	18	-	-
25-34 år	-	22	23	-	-
35-44 år	-	27	26	-	-
45-54 år	-	33	31	-	-
55-64 år	-	37	36	-	-
65+ år	-	32	36	-	-
Typ av person					
Privatperson	23	29	28	-	-
Enskild näringsidkare	20	28	28	-	-
Juridisk person	-	-	-	29	36
Region					
Stockholm	19	21	23	19	26
Eskilstuna	23	30	28	26	21
Jönköping	25	31	28	30	27
Kalmar	24	28	30	23	31
Malmö	24	31	28	32	35
Göteborg	20	30	28	33	34
Karlstad	22	30	28	26	30
Gävle	26	31	31	31	33
Härnösand	22	30	29	36	40
Umeå	22	27	27	32	40
C/O-adress					
Har C/O-adress	20	24	22	-	-
Har inte C/O-adress	23	29	28	-	-
Har aktuell skuld					
Ja	21	29	27	22	31
Nej	26	31	31	33	34
Typ av mål					
A-mål	21	28	34	29	42
E-mål	25	31	27	23	34
Ny eller gamal skuld					
Nyregistrerad skuld	19	24	27	21	33
Har gammal skuld	24	30	31	32	33
Total skuld					
0 kr	26	31	31	33	34
1 - 9 999 kr	22	28	26	27	30
10 000 - 99 999	20	28	26	21	32
100 000 +	20	32	31	21	29
Procentbas (antal)	3 495	11 613	12 929	1 110	852

Gäldenärsenkäten 2002 - Bortfallsredovisning

Effekter på sannolikheten att delta bland fysiska och juridiska personer 2002 (procentenheter)

	Privatpersoner och enskilda näringsidkare	Företagare
Flyttat		
Ja	-5	-
Nej	2	-
Betalat skulden		
Ja	3	1
Nej	-8	-3
Kontakt med KFM		
Ja	11	-7
Nej	-5	2
Antal skulder		
0 skulder	1	1
1 skuld	32	-6
2-5 skulder	-21	-7
>5 skulder	-2	10
Förändring i antal skulder		
Färre skulder	-3	-
Ingen förändring i antal skulder	0	-
Fler skulder	4	-
Procentbas (antal)	100	100

Ur nettourvalet har vi slumpvis dragit ett urval om 100 fysiska personer (50 som deltagit och 50 som inte deltagit i undersökningen) och 100 juridiska personer (50 som deltagit och 50 som inte deltagit). För dessa individer har RSV kompletterat urvalsdatan med uppgifterna i tabellen ovan.

I tabellen ovan visas olika faktorerers effekt på sannolikheten att en individ deltar i undersökningen.